

I direktivet, men ikke i Kommissionens forslag indeholdes endvidere en undtagelse, der tager sigte på særlige belgiske forhold.

De enkelte medlemsstater har dog selv sagt adgang til at stille krav om, at bopælsbetingelsen og de øvrige valgrets- og valgbarhedsbetingelser skal være opfyldt på en bestemt skæringsdato, for at de pågældende kan optages på valglisten eller opstille som kandidat til et bestemt valg. Sådanne skæringsdatoer/frister kan fastsættes ud fra administrative hensyn i relation til udarbejdelse af valglisten m.v.

Bopælslandet har adgang til at bestemme, at en EU-borger, der har *fortabt sin valgbarhed i hjemlandet*, tillige skal have *fortabt sin valgbarhed i bopælslandet* (fakultativ kumulation af valgbarhedsfortabelsesgrunde). Ved Europa-Parlamentsvalg er kumulation af valgbarhedsfortabelsesgrunde obligatorisk.

Bopælslandet har *ikke* adgang til at bestemme, at *valgretsfortabelse i hjemlandet* tillige skal medføre valgretsfortabelse i bopælslandet. Ved Europa-Parlamentsvalg er der adgang hertil.

2.3. Procedurekrav for optagelse på valglisten

Ifølge Kommissionens forslag kunne EU-borgere ligesom ved Europa-Parlamentsvalg kun optages på valglisten i bopælslandet efter anmodning herom. I direktivet er dette ændret til, at bopælslande, der ikke har stemmepligt, kan optage EU-borgere automatisk på valglisten.

2.4. Procedurekrav i forbindelse med kandidatopstilling

Kommissionens forslag indeholdt tilsvarende regler som ved Europa-Parlamentsvalg om de særlige bevisligheder og erklæringer, der *skal* afkræves en EU-borger, der ønsker at opstille til valget. I direktivet er disse regler ændret, således at det er op til bopælslandets afgørelse, om EU-borgere skal fremlægge særlige bevisligheder m.v. i forbindelse med kandidatopstilling.

I øvrigt bemærkes, at direktivet er baseret på den forudsætning, at en kandidat, der er EU-borger, kun kan opstilles efter eget ønske.

2.5. Underretningsforpligtelser for bopælslandet

Efter direktivet har bopælslandet pligt til at underrette EU-borgere om, hvorvidt anmodninger om optagelse på valglisten eller om opstilling som kandidat er imødekommet.

Bopælslandet har endvidere pligt til forud for hvert valg at underrette EU-borgerne om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af

valgret og valgbarhed i bopælslandet. Reglerne herom svarer til de tilsvarende ved Europa-Parlamentsvalg.

3. Lovgivningsmæssige konsekvenser

3.1. Ændring af reglerne om de tidsmæssige betingelser for udlændinges valgret og valgbarhed

Ifølge § 1 i den kommunale valglov (lov nr. 140 af 8. marts 1989) har alle udlændinge (over 18 år), der har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, valgret og valgbarhed ved kommunale valg.

Denne 3-års-regel kan ikke opretholdes for så vidt angår EU-borgere. I direktivet er det som nævnt ovenfor i afsnit 2.2. fastsat, at unionsborgere opnår valgret og valgbarhed, så snart de tager bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, dvs. at der *ikke* kan stilles krav om en vis forudgående bopælsperiode som betingelse for disse rettigheder (ingen karenstid).

3.2. Andre ændringer af den kommunale valglov

Bestemmelsen i den kommunale valglovs § 5 om, hvilke personer der ikke har pligt til at lade sig opstille (og dermed indirekte, hvilke personer der har pligt til at lade sig opstille), skal ændres som følge af, at det i direktivet er forudsat, at EU-borgere kun kan opstilles, såfremt de selv ønsker det.

Der skal indsættes nye bestemmelser i loven til at opfylde de forpligtelser om underretning af EU-borgere om deres rettigheder ved kommunale valg m.v., som ifølge direktivet påhviler bopælslandet.

Endelig vil det være nødvendigt at indsætte en bestemmelse om, hvilken myndighed der skal udstede valgbarhedsattester for danske statsborgere, der ønsker at opstille til kommunalvalg i en medlemsstat, hvor der måtte blive stillet krav om fremlæggelse af en sådan attest.

4. Lovforslagets formål og hovedindhold

Formålet med lovforslaget er at gennemføre de ændringer af den kommunale valglov, der er en direkte eller indirekte konsekvens af direktivet om EU-borgeres kommunale valgret og valgbarhed i bopælslandet. Ved indirekte konsekvenser sigtes til, at lovforslaget ikke blot vedrører de udlændinge, der er EU-borgere, men også andre udlændinge.

Med hensyn til de tidsmæssige betingelser for udlændinges valgret og valgbarhed er lovforslaget baseret på følgende model:

For EU-borgere og nordiske statsborgere (dvs. islændinge og nordmænd) gælder ingen karenstid for opnåelse af valgret og valgbarhed. For statsborgere